

ИНСТИТУТ
ЗА МЕЂУНАРОДНУ ПОЛИТИКУ И ПРИВРЕДУ
01 Ер. 13/1
15.09.2020. год.
БЕОГРАД

ИНСТИТУТ ЗА МЕЂУНАРОДНУ ПОЛИТИКУ И ПРИВРЕДУ

ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

На основу члана 28. Закона о заштите од пожара („Службени гласник РС”, бр. 111/2009, 20/2015 и 87/2018) и на основу члана 42. Статута Института за међународну политику и привреду, 02 бр. 1309/2 од 20.11.2019. године, директор Института доноси

ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

У циљу спровођења и унапређења заштите од пожара унутар објекта Института за међународну политику и привреду доносе се Правила заштите од пожара (у даљем тексту Правила) која су усклађена са Законом о заштити од пожара, којима се утврђују:

- Мере заштите од пожара;
- Организација технолошког процеса на начин да ризик од избијања и ширења пожара буде отклоњен, а да у случају његовог избијања буде обезбеђена безбедна евакуација људи и имовине и спречено његово ширење;
- Заштиту од пожара у зависности од намене објекта са потребним бројем лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара;
- Права и обавезе пословног органа, запослених са посебним овлашћењима и одговорностима и осталих запослених у вези са спровођењем мера заштите од пожара;
- Одговорност запослених због непридржавања прописаних мера заштите од пожара и дужности у случају избијања пожара и учешћа у гашењу пожара;
- Начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара;
- Поступак у вези са издавањем одобрења за извођење радова заваривања, резања и лемљења на привременим местима;
- Начин вршења и дужности запослених у вршењу унутрашње контроле;
- Техничка опрема и средства за гашење пожара;
- Поступке у случају пожара, као и доношење Плана евакуације и упутства за поступање у случају пожара.

Члан 2.

Заштита од пожара обухвата систем мера и радњи нормативне, управне, организационо-техничке, превентивне, образовне, информативне и друге природе које се предузимају ради спречавања избијања, ширења и гашења пожара, а организује се и спроводи у свим објектима и просторијама Института (у даљем тексту Објекат).

Заштита од пожара организује се непрекидно и спроводи у складу са Законом о заштити од пожара, прописима донетим на основу Закона и одредбама ових Правила.

I ОРГАНИЗАЦИЈА ТЕХНОЛОШКОГ ПРОЦЕСА

Члан 3.

Организација технолошког процеса се спроводи тако да ризик избијања и ширења пожара своди на минималну меру и да се отклања расположивим средствима и опремом.

Зграда Института пројектована је као пословни објекат, неправилног облика, разуђеног габарита, спратности ($Po + Pr + 5$) укупне површине $P=1889,25\text{квм}$

У објекат се улази из правца ул. Македонска бр. 25. Улаз у подрум је са десне стране поред лифта степенишним краком. У подрумским просторијама се налази подстаница централног грејања, стара котларница која није у функцији и оставе за угаль (угљаре). У приземљу објекта се налази књижара, портирница, архива, магацини књига и санитарни чвор. Део објекта издат је, уз сагласност Републичке дирекције за имовину, у закуп за обављање угоститељске делатности, а један део, у дворишном делу Објекта, је приватна стамбена јединица.

На првом спрату се налази мала и велика сала, канцеларије, чајна кухиња (не користи се) и санитарни чвор. На другом, трећем, четвртом и петом спрату су канцеларије са санитарним чворма. На трећем спрату, поред канцеларија, постоји и чајна кухиња. Лифт кућица је смештена у поткровљу. Улаз у кућицу је на петом спрату са десне стране степенишним краком поред лифта.

Закључком Владе Републике Србије од 07. маја 2020. године, број 05361-3476/2020, пети спрат у згради у којој се налази Институт за међународну политику и привреду издат је другом правном лицу. Површина петог спрата износи 292,5квм.

Површина дела зграде, десно од улаза, који је издат у закуп за обављање угоститељске делатности, износи 170квм. Корисник дела зграде лево од улаза је јавно предузеће Службени гласник и површина тог дела је 49квм.

Укупна површина петог спрата, дела зграде десно од улаза и дела зграде лево од улаза износи 511,5квм. Укупна површина Објекта обухваћена овим Планом износити 1377,75квм.

Члан 4.

Основна делатност Института је научно-истраживачка.

Послови који се обављају на овој локацији су административно-техничке природе са тежиштем на научно-истраживачким радовима из области међународне политике и привреде.

Послови се обављају у канцеларијама које су смештене у Објекту.

Члан 5.

Ризик од настанка пожара у Објекту у току обављања технолошког процеса рада постоји на следећим местима:

- електрични уређаји, компјутери, штампачи и слично;
- електроинсталације ниског напона (сијалична места, утикачи, прекидачи и слично);
- опасност од избијања пожара при манипулатији електроуређајима и инсталацијама.

У складу са опасностима настанка пожара на електроинсталацијама, уређајима или при директном коришћењу електричне енергије морају се редовно вршити прегледи и испитивања електричне инсталације.

У поступку и начину контролисања и верификације својства, карактеристика и квалитета електричних инсталација, потребно је извршити све прегледе и испитивања у складу са важећим техничким прописима, стандардима и нормама.

Приликом прегледа електричних инсталација у безнапонском стању потребно је извршити следећу контролу:

- заштиту од електричног удара, укључујући мерење размака код заштите препекама или кућиштима,
- мере заштите од ширења ватре и од термичког утицаја проводника према трајно дозвољеним вредностима струје у дозвољеном паду напона,
- извора и подешености заштитних уређаја и уређаја за надзор,
- исправност постављања постављених расклопних уређаја у погледу раставног размака,
- избор опреме и мера заштите према спољашњим утицајима,
- распознавање неутралног и заштитног проводника,
- присуство шема, таблица са упозорењима или сличних информација,
- распознавање струјних кола, осигурача, склопки, стезальки и друге опреме,
- спајање проводника,
- приступачности и расположивости простора за рад и одржавање.

Испитивања која се врше морају се извести према следећем распореду:

1. непрекидност заштитних проводника и главног додатног проводника за изједначавање потенцијала,
2. отпорност изолације електричне инсталације,
3. заштита одвајањем струјних кола,
4. отпорност пода и зидова,
5. функционалност.

II МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 6.

У циљу отклањања узрока пожара, спречавања избијања и ширења пожара, гашења пожара, евакуације и спасавања корисника услуга, запослених и имовине објекта, потребно је спроводити следеће мере заштите од пожара:

- забрањено је користити запаљиве течности за прање и чишћење;
- забрањено је складиштење лако запаљивих средстава и течности;
- сви путеви, прилази и пролази, као и излази морају бити слободни и на њима се не сме складиштити никакав материјал или опрема;
- сва саобраћајна средства смеју се паркирати само на прописаним местима;
- све врсте електричних уређаја морају бити уграђени и одржавани према важећим стандардима и прописима;
- место – склопка за искључење напајања објекта електричном енергијом мора бити посебно и видно означено натписом;
- радови заваривања, резања и лемљења унутар и на Објекту, као и радови са употребом отвореног пламена, могу се обављати тек по прибављеном одобрењу и уз примену одговарајућих мера заштите од пожара;
- у радним просторијама не смеју се употребљавати решои, грејалице и друга отворена грејна тела;

- електричне, водоводне, димоводне, громобранске и остале инсталације морају се редовно контролисати и држати у исправном стању у складу са важећим стандардима и прописима;
- на свим поменутим инсталацијама интервенције могу вршити само стручна и овлашћена лица;
- запалљив материјал не држати или складиштити уз грејна тела или друге изворе топлоте;
- опремљеност средствима за гашење пожара, мора бити адекватна у складу са стандардом за врсту и количину средстава, постављена на одговарајућим и обележеним приступачним местима;
- средства и опрема за гашење морају бити у исправном стању, сервисирана у предвиђеном року;
- графички прилози Плана евакуације морају бити постављени на видно место;
- знаци евакуације морају бити постављени у складу са Планом евакуације;
- упутства за поступање у случају пожара и евакуације морају бити постављени на видно место.

Уколико се предвиђене мере, поступци и радње прописане овим Правилима доследно поштују и спроводе, сматра се да је ризик од избијања и ширења пожара отклоњен, а у случају настанка пожара биће спречено његово ширење, умањене штетне последице и обезбеђена евакуација запослених, гостију и дела имовине.

III ОРГАНИЗАЦИЈА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 7.

Уредбом о разврставању објекта, делатности и земљишта у категорије угрожености од пожара („Службени гласник РС”, бр. 76/2010 од 22.10.2010. године у даљем тексту: Уредба) прописани су основи, мерила и услови за категоризацију објекта према којој се Објекат сврстава у трећу категорију угрожености од пожара, Објекат је са извесним ризиком од избијања пожара.

На основу Уредбе по којој се врши разврставање у категорију пожарне угрожености, коју решењем доноси надлежни орган Министарства унутрашњих послова Републике Србије, а у складу са чланом 24. став 3. Закона за Објекат се обавезно организује спровођење превентивних мера заштите од пожара са потребним бројем стручно оспособљених лица са истукством обављања послова на спровођењу мера заштите од пожара.

Члан 8.

У складу са претходним чланом одређује се да Објекат мора имати најмање једно лице за спровођење стручних послова заштите од пожара.

У складу са извршеном категоризацијом објекта послове заштите од пожара за Објекат обавља стручно лице, референт послова заштите од пожара са положеним стручним испитом и радним истукством на овим пословима, који је задужен за послове заштите од пожара у Објекту.

Лице за спровођење заштите од пожара задужено је за непосредно организовање и спровођење мера из области заштите од пожара, као и организовања гашења пожара и послова спасавања лица и материјалних добара у објекту угрожених пожаром.

Исто је ангажовано од стране директора које испуњава неопходне услове и има сагласност надлежног министарства за обављање тих послова.

IV ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ У ПОСЛОВИМА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 9.

Директор у оквиру својих надлежности утврђених општим актима има обавезе и одговорности за следеће послове и задатке:

- одговоран је за организовање заштите од пожара у Објекту, а нарочито за спровођење и примену свих мера заштите од пожара;
- доноси и усваја сва општа акта којима се регулише и уређује област заштите од пожара;
- у свом делокругу, врши и обавља све остале послове и задатке који доприносе унапређењу заштите од пожара.

Члан 10.

Лице за спровођење превентивних мера заштите од пожара, у вршењу послова и задатака из области заштите од пожара има следеће дужности:

- најмање два пута годишње доставља директору извештај о стању заштите од пожара у објекту;
- на сва техничка опрема и средства за гашење буду у технички исправном стању;
- организује обуку и проверу знања из области заштите од пожара;
- води сву прописану евиденцију из области заштите од пожара;
- непосредно прати спровођење прописаних мера заштите од пожара о чему води записник и доставља га директору;
- предлаже мере заштите од пожара које нису предвиђене другим актима, а могу спречити појаву или ширење пожара;
- организује ватрогасну стражу према потреби;
- прати све прописе из области заштите од пожара;
- у свом делокругу врши и обавља све остале послове и задатке који доприносе унапређењу заштите од пожара.

Члан 11.

Помоћник директора за стручне, административно-техничке и помоћне послове, има следеће дужности:

- организује и спроводи мере заштите од пожара, назначене од стручног лица за заштиту од пожара;
- утврђује потребна средства за заштиту од пожара, и стара се о обезбеђењу тих средстава;
- разматра инспекцијске налазе, и налазе одговорних лица за заштиту од пожара, и предузима све мере како би се сви утврђени недостаци отклонили;
- утврђује материјалну и сву другу одговорност запослених лица, због непридржавања прописа, мера и дужности из области заштите од пожара, регулисаних законом, овим правилима или другим општим актом;

- стара се и обезбеђује услове за спровођење прописаних мера заштите од пожара и утврђеног Програма обуке и провере знања запослених из области заштите од пожара и Плана евакуације у случају пожара;
- одговоран је за комплетно стање заштите од пожара у организационој јединици којом руководи;
- одговоран је за стање средстава и опреме распоређене у организационој јединици којом руководи;
- редовно врши преглед свих просторија објекта и организује уклањање уочених недостатака;
- стара се и предузима све потребне мере у циљу доследне примене утврђених и наложених мера заштите од пожара,
- при процесу рада контролише и обезбеђује примену и доследно придржавање прописаних мера заштите од пожара, а у случају уочених недостатака благовремено предузима мере за отклањање истих;
- удаљује са радног места запосленог који се не придржава прописаних мера заштите од пожара;
- у свом делокругу врши и обавља све остале радње које доприносе унапређењу заштите од пожара.

Члан 12.

Сви запослени у објекту, у спровођењу заштите од пожара дужни су:

- да се на свом радном месту упознају са опасностима од пожара, и да се придржавају и спроводе све прописане мере заштите од пожара, како за своје тако и за сва остала радна места;
- да све уочене кварове и недостатке који могу изазвати пожар одмах пријаве непосредном руководиоцу;
- да се редовно оспособљавају и врше проверу знања из области заштите од пожара према плану и програму предвиђеном за радно место на које су распоређени;
- да опрему за дојаву и гашење пожара употребљавају само у ту сврху;
- да пруже потпуну сарадњу свим субјектима заштите од пожара приликом контроле и спровођења прописаних мера заштите од пожара.

Члан 13.

Не придржавање прописаних мера заштите од пожара и дужности регулисаних Законом и подзаконским актима или општим актима Објекта, из области заштите од пожара, сматра се тежом повредом радне обавезе.

Повреда прописа о заштити од пожара регулисана је у члану 117. став 1. тачка 10. Правилника о раду, 02 бр. 118/1 од 29.01.2020. године и Уговором о раду за сваког запосленог

V ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 14.

Свако лице које по било ком основу ступа на рад у Објекат, мора бити упознато са опасностима од појаве пожара на радном месту на које је распоређено, са опасностима у целом објекту, као и са мерама које се предузимају да до пожара не дође, као и са поступцима у случају евакуације и пожара.

Према одредби члана 53. Закона ова лица основну обуку из области заштите од пожара морају завршити у року од 30 дана од дана ступања на рад.

Запослени који су већ распоређени на рад и савладали су основну обуку, обавезни су да изврше проверу знања из познавања поменуте материје најмање једном у три године.

Члан 15.

У циљу организовања и спровођења основне обуке и провере знања запослених у Објекту, доноси се Програм основне обуке из области заштите од пожара (у даљем тексту Програм) на који је претходно дато позитивно мишљење надлежног државног органа, односно Сектора за ванредне ситуације, Управе за ванредне ситуације Београд.

У складу са Правилником о минимуму садржине општег дела Програма обуке запослених из области заштите од пожара („Службени гласник РС“, бр. 40/90) Програм треба да садржи следеће тачке:

- Општи део
- Посебан део
- Практични део
- Провера знања из области заштите од пожара

VI ПОСТУПАК У ВЕЗИ ИЗВОЂЕЊА РАДОВА ЗАВАРИВАЊА, РЕЗАЊА И ЛЕМЉЕЊА НА ПРИВРЕМЕНИМ МЕСТИМА

Члан 16.

Свако извршавање радова заваривања, резања и лемљења објекту, сматра се као обављање поменутих радова на привременим местима у смислу Правилника о извођењу радова заваривања, резања и лемљења на привременом месту („Службени гласник СРС“, бр. 50/79), па ће процедура бити у складу са наведеним правилником.

Члан 17.

Одобрења за заваривање, резање и лемљења издаје се на захтев извођача и само за места и просторе у којима су спроведене све мере заштите од пожара, које се морају поштовати пре почетка, за време извођења и по завршетку радова.

Члан 18.

Одобрење за заваривање издаје стручни запослени на пословима заштите од пожара за Објекат. Стручни запослени води евиденцију о радовима заваривања и врши контролу пре почетка, у току и после извршених радова заваривања, учествује у примопредаји ових радова,

води евиденцију издатих одобрења, као и друге документације у вези са извођењем радова и одговоран је за поштовање процедуре при обављању истих.

VII НАЧИН ВРШЕЊА И ДУЖНОСТИ УНУТРАШЊЕ КОНТРОЛЕ

Члан 19.

Контролу над спровођењем прописа и мера заштите од пожара утврђених Законом и прописима донетим у складу са Законом, врши запослени задужен за послове заштите од пожара.

Запослени који врши контролу и спровођења мера заштите од пожара, када у вршењу контроле утврди повреду прописа и мера заштите од пожара, и опасност од избијања пожара, дужан је да одмах на лицу места изда усмени или писмени налог и упутство да се утврђени недостаци отклоне у одређеном року.

VIII ТЕХНИЧКА ОПРЕМА И СРЕДСТВА ЗА ГАШЕЊЕ

Члан 20.

За потребе гашења почетних пожара у објекту обезбеђени су ватрогасни апарати типа S-9 и S-50. Објекат у коме се налази Институт нема своју унутрашњу хидрантску мрежу, а у околини објекта постоје надземни хидранти. О количини и распореду апаратца за гашење пожара, лице за спровођење заштите од пожара води посебну евиденцију сходно Правилнику о техничким нормативима за заштиту од пожара стамбених и пословних објеката и објеката јавне намене ("Сл. гласник РС", бр. 22/2019).

Члан 21.

У циљу што веће ефикасности средстава и опреме за гашење пожара потребно је следеће:

- Апарати за гашење пожара морају се сервисирати у законским роковима, сваких 6 месеци и испитивање боца апаратца на ХВП сваке 2 године;
- Апарати за гашење пожара морају бити постављени на видним и приступачним местима, на поду или окочени на зид да је при томе ручка апаратца највише 1.5 метара од пода, а најоптималније 1м;
- Сви апарати за гашење пожара морају имати адекватну документацију о последњем извршеном сервису.

Члан 22.

У Објекту се у складу са врстама материја које су уграђене у објекат или се користе у току технолошког процеса рада, а у складу са стандардом СРПС ЕН 2:2011 могу очекивати пожари класе:

- „A” (чврстих материја);
- Уређаја под напоном.

У складу са очекиваним класом пожара, места где се пожар очекује, као и приступачности месту настанка пожара одређују се врсте средстава и опреме којом се штити простор.

IX ПОСТУПАК У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА

Члан 23.

Сваки запослени у Објекту, који примети пожар дужан је да покуша његово гашење, ако то може да учини без опасности по себе или друге и да у зависности од даљег развоја ситуације, а при процени да пожар не може угасити, обавести Ватрогасно-спасилачку бригаду Београд, позивањем броја 193.

У случају настанка пожара који се брзо шири и тежи карактеру већих размера, запослени ступају у акцију евакуације и у том случају поступају по плану.

Члан 24.

У случају појаве пожара сваки запослени је дужан да:

- Угаси пожар, ако то може учинити без опасности за себе или другог и да о томе одмах извести запосленог који обавља послове заштите од пожара;
- У случају када није у могућности да сам угаси пожар сваки запослени је дужан да:
 - обавести остале (најближе) запослене о насталом пожару,
 - искључи све електричне уређаје на свом радном месту,
 - својим поступцима не изазива панику, помаже у евакуацији и евакуише се из објекта,
 - обавештава директора и лице за спровођење мера заштите од пожара,
 - приступа евакуацији материјалних добара објекта ако за то постоје услови.
- По налогу директора:
 - и току евакуације помаже особама које се отежано евакуишу,
 - води рачуна да се сва лица из објекта евакуишу,
 - и друге радње које су неопходне за гашење пожара и несметано одвијање евакуације, а да тим радњама не угрожава ни свој ни туђи живот.

Писана упутства за поступке и радње које се предузимају у тренутку настанка пожара морају бити постављена на видно место у близини места где се очекује настанак пожара.

Општа упутства о поступању у случају пожара за цео објекат постављају се на видно место заједно са графичким приказима из ових Правила.

X ПЛАН ЕВАКУАЦИЈЕ

Члан 25.

У циљу обезбеђивања сигурне евакуације људи и имовине у случају ванредних ситуација (избијање пожара или експлозије, земљотрес, елементарна непогода, дојава о могућем терористичком нападу, итд.), доноси се План евакуације.

Члан 26.

План евакуације садржи текстуални и графички део. Текстуални део обухвата: састав за организацију евакуације (руководећи-извршилачки); начин активирања састава за организацију евакуације; обавештавање затечених лица; задужења лица у организацији евакуације; начин руководења евакуацијом (овлашћења); начин за откривање пожара и узбуњивање; одређивање путева евакуације.

Графички део Плана евакуације обухвата: цртеже са распоредом просторија; правце кретања угрожених у случају евакуације; нумерацију просторија, степеништа и евакуационих излаза; места (назначена и приступачна) на којима се налазе кључеви од излазних врата која су уобичајено закључана пре почетка радног времена док су у објекту запослени који се спремају за отварање локала; место и распоред мобилне ватрогасне опреме, разводних електроормана; легенду са значењем нумеричких знакова и симбола на цртежу.

Графички део Плана евакуације се истиче на видљивом месту, а израђује се и поставља за сваку етажу објекта посебно.

Евакуација обухвата организовани начин напуштања просторије пре него што наступи угрожавање живота и здравља запослених и гостију.

Евакуација је удаљавање особа у случају опасности од угроженог до безбедног места.

Полазно место (PM) је место на којем се може затећи особа у тренутку сазнања да је дошло до развоја пожара.

Безбедно место (BM) је место ван Института, на којем се не могу очекивати штетни ефекти пожара – пламен, дим, пад оштећених делова објекта и др. (најмање 5м од излаза из Института, на улици).

Коридор евакуације (KE) чине грађевинске конструкције зграде којима се ограничавају просторије за комуникацију (ходници, тампон-просторије, степеништа, ветробрани, улаз и сл.) и спречава продор пламена и дима из просторија за радни боравак.

Примарни коридор (PK) је коридор који се користи за нормално кретање људи у Институту

Алтернативни коридор (AK) је коридор који има исте или сличне услове за евакуацију као и примарни.

Резервни коридор (RK) је кратак коридор који користе највише два лица из техничких просторија.

Први излаз (PI) је излаз из просторије или групе просторија за боравак, ка ходнику. Ако има више првих излаза сличног типа пролаза, они могу да буду алтернативни само ако су доволно размакнути да не буду истовремено задимљени.

Директни пут прве етапе евакуације је дуж од полазног места до првог излаза.

Реални пут прве етапе евакуације је онај пут којим може да се креће лице (запослени или гост) заобилазећи препреке на свом путу до првог излаза.

Етажни излаз (EI) чине врата на излазу отпорна према пожару или она која спречавају продор ватре и дима на улазу у степениште, тампон-просторију ка степеништу или у излазни хол.

Крајњи излаз (KI) је излаз из института (обично улаз у институт).

Етапе евакуације су следеће:

- I од полазног места до првог излаза
- II од првог излаза до етажног излаза
- III од етажног излаза до крајњег излаза
- IV од крајњег излаза до безбедног места

Врата за евакуацију у случају опасности морају се отварати у правцу излаза из објекта. Врата за евакуацију у случају опасности не смеју да буду закључана или блокирана.

За прорачун потребног броја евакуациских излаза и њихових димензија, важан фактор је специфична пропусна моћ – SPM, која показује број људи који може да прође кроз пролаз или излаз одређене ширине у току једног минута.

Брзина евакуације је пројектована вредност брзине кретања човека кроз коридор евакуације:

- Здрави људи се евакуишу по хоризонталној површини брзином 1,5 m/s
- Покретни људи којима треба помоћ, крећу се просечном брзином 0,80 m/s
- Лица на штакама крећу се брзином од 0,57 m/s
- лица у електричним колицима крећу се брзином 0,89 m/s

- лица у обичним колицима крећу се брзином 0,69 m/s

Брзина евакуације је оптимална брзина евакуације постиже се густином од 2 лица/m².
Брзина кретања људи у групи је око 1,2 m/s ако је густина групе мања од 1 лица на 2 m².
Ако на 1 m² има више од 4-5 лица, онда је кретање веома успорено.

Време евакуације је време припреме евакуације и време кретања од полазног места до безбедног места.

Време припреме за евакуацију је пројектовано време у којем се запослени и гости припремају за евакуацију, односно процењују потребу за евакуацијом, саветују се, траже шта ће понети, итд.

Време евакуисања је време кретања од полазног места до безбедног места.

Пут евакуације је пројектована путања коју прелази особа у току евакуације.

За просечне брзине кретања лица из канцеларија узима се 1,19 m/s за кретање по хоризонтали и 0,9 m/s за силазак низ степенице.

Како канцеларије имају одвојене излазе за евакуацију што је оправдано због броја и величине капацитета канцеларија, прорачун евакуације треба сачинити парцијално, што ће на крају дати укупан збир времена евакуације из зграде Института.

Спратови са редним бројевима 1, 2, 3, 4 имају заједнички пут евакуације и један крајњи излаз који води директно ван Института за међународну политику и привреду.

Напомена: постоји један улаз у објекат тако да је то PI (први излаз) и уједно KI (крајњи излаз), а из њега у улицу Македонску где се на удаљености од 5m налази BM (безбедно место).

ПРОРАЧУН ЕВАКУАЦИЈЕ:

Почетни подаци:

- број лица у великој сали Института је максимум 55, где се може окупити највећи број гостију, према подацима Сектора за стручне, административно-техничке и помоћне послове од 04.08.2020. године,
- максималан број лица у великој сали Института одређен је на основу броја места за седење.

Рачунски израз

Брзину евакуације рачуна се за сваку канцеларију почев од четвртог спрата. У нивоу зграде Института постоји излаз у виду двокрилних врата чија је ширина 1,8 метара.

Према стандарду пропусној моћи према ширини пролаза **0,6м / 100 лица**.

Рачунски израз је: **1,8 : 0,6 x 100 лица = 300 лица**.

То значи да се кроз излаз Института у току једног минута може евакуисати теоријски 300 лица.

Максималан број лица која се у критичном моменту могу затећи у згради Института је 300 лица.

Број од 300 лица према рачунском изразу задовољава евакуацију у прихватљивом временском периоду, на основу чега се закључује да је број распоред и ширина евакуационих излаза доволjan за добру и ефикасну евакуацију спроведену у складу са прописаним поступцима.

Према табели о пропусној моћи специфичне ширине

Ред. бр.	ШИРИНА ПРОЛАЗА (м)	Пропусна моћ (SPM)	Усвојена (SPM)
		Особа	Особа
а)	0.9	48 - 62	
б)	1.0	54 - 68	
в)	1.4	78 - 90	
г)	1.8	98 - 108	98

То значи да када се рачуна време кретања најудаљенијег лица на четвртом спрату добијамо укупно време евакуације. У ово време рачунамо кретање лица низ степенице са четвртог спрата, као и кретање по равној површини, где на крају добијамо брзину кретања најудаљенијег лица са четвртог спрата до првог излаза који је уједно и крајњи излаз. Брзина кретања лица по хоризонти је: $Vh = 1,19 \text{ m/s}$; **брзина кретања низ степенице је: $V_{step.} = 0,9 \text{ m/s}$.**

Највећа удаљеност са четвртог спрата до крајњег излаза износи 95,5 метара: (53,5m – степенице, 38m – равне подлоге). Брзина кретања низ степенице: $V_{k.step.} = 53,5 \text{ m : } 0,9 \text{ m/s}$; $V_{k.step.} = 59,44 \text{ секунди}$.

Брзина кретања по хоризонти: $V_{k.h.} = 38 \text{ m / } 1,19 \text{ m/s}$; $V_{k.h.} = 31,93 \text{ секунди}$.

Збиrom брзине кретања по хоризонти и степеницама добијамо укупно време кретања најудаљенијег лица из канцеларије са четвртог спрата до крајњег излаза.

$$U_{k.Vkret.} = V_{k.step.} + V_{k.h.}$$

$$U_{k.Vkret.} = 59,44 \text{ s} + 31,93 \text{ s}; U_{k.Vkret.} = 91,37 \text{ секунди до излаза са четвртог спрата.}$$

$$U_{k.Vkret.} = U_{k.tev}$$

Укупно време евакуације добија се збиrom времена проласка лица кроз излаз са четвртог спрата и временом кретања најудаљенијег лица са четвртог спрата. $U_{k.tev.} = t_{pe} + t_{e4}$; $U_{k.tev.} = 271,37 \text{ секунди, или 4 минута и 31,3 секунди је укупно време евакуације са четвртог спрата.}$

Из конференцијске сале која се налази на првом спрату и која има 55 места за седење:

У случају максималног броја присутних особа евакуација се врши кроз два евакуациони излаза пропусне моћи 90 особа у минути. То значи да рачунски од најнеповољнијег места у конференцијској сали до првог евакуационог излаза има 8 метара. Из тога произилази да је за евакуацију до првог излаза $t_{s1} = L / V_{hor}$; $t_{s1} = 8 / 1,19 = 6,72 \text{ секунде}$. Што значи да је за евакуацију до првог излаза потребно 10 секунди.

$$t_{sal} = 10 \text{ s}$$

$$t_{hor} = L_1 / 1,19 = 14 / 1,19 = 11,76 \text{ s}$$

$$t_{step} = L_{st} / 0,9 = 20,2 / 0,9 = 18,18 \text{ s}$$

$$t_{pe} = 3 \text{ min}$$

$$t_{ev} = tsal + thor + tstep + tpe$$

$$t_{ev} = 10 \text{ s} + 11,76 \text{ s} + 18,18 \text{ s} + 180 \text{ s}$$

$$t_{ev} = 219,94 \text{ s}$$

Евакуација 53 запослених и максималног броја очекиваних гостију у великој сали института (55) у случају потребе може се извршити ефикасно, за 4,31 минута.

Члан 27.

У циљу организовања ефикасне евакуације, одређено је лице које ће водити евакуацију - руководилац евакуације (запослени кога одреди директор) и извршиоци евакуације - запослени, који учествују у организацији и спровођењу евакуације (јављају руководиоцу евакуације о настанку и природи пожара, објављују евакуацију и извршавају наређења руководиоца евакуације). Евакуација ће се увежбавати редовно у терминима које одреди директор.

Сви запослени дужни су да присуствују увежбавању евакуације.

Члан 28.

- По настанку пожара алармирање се врши искључиво руководиоцу евакуације;
- Руководилац евакуације може да добије аларм од запослених или гостију где је избио пожар;
- По пријему информације о месту, величини и правцима ширења пожара, руководилац евакуације оцењује ситуацију и даје налог и упутства запосленима за организацију евакуације о начину и правцу евакуације, у зависности од угрожености, и објављује евакуацију;
- Обавештавање професионалне ватрогасне јединице може извршити запослени који је приметио пожар, или руководилац евакуације (телефон 193), и то одмах по утврђивању пожара;
- При дојави ванредне ситуације првенствено дати следеће податке: место догађаја (тачна адреса), назив објекта, шта се тачно дешава, односно из ког дела објекта је дојава, спратност објекта, а такође нагласити и потребу за евакуацијом и оријентациони број угрожених лица, најпогоднији приступ објекту, локацији, итд. Дати и друге податке које дежурни у ватрогасно-спасилачкој јединици тражи;
- Евакуацију може наредити и руководилац акције гашења пожара - ватрогасно спасилачке јединице, уколико процени да је евакуација потребна.

Члан 29.

Приликом давања упозорења лицима и налога за евакуацију, потребно је придржавати се следећег:

- Гласно, високим тоном саопштити потребу евакуације из објекта;
- Спречити избијање панике приликом евакуације запослених и гостију;
- Одмах указати на правац кретања при напуштању објекта;
- Смиреним, али енергичним гласом остварити ауторитет код организовања евакуације;
- Са евакуисаним лицима које је неопходно евакуисати, константно обављати разговор, што је могуће смиренијим тоном и не дозволити да се мењају издате команде.

Члан 30.

У организацији евакуације, руководилац евакуације има следећа задужења: по добијању информација о ванредној ситуацији (избијању пожара, елементарне непогоде, најаве подметнуте експлозивне направе, и слично) издаје налог запосленима за евакуацију, контролише да ли су сви запослени и гости напустили Институт, обавештава ватрогасце,

референта ЗОП и директора, врши прозивку на месту окупљања и обавештава руководиоца ватрогасне јединице о несталим лицима, извршава налоге руководиоца акција гашења и спашавања (руководиоца ватрогасне јединице).

Извршилац евакуације – запослени, има следеће обавезе: када примети пожар, о томе одмах извештава руководиоца евакуације, извршава налоге руководиоца евакуације, усмерава запослене и госте ка излазима за евакуацију и упућују их на место окупљања, контролишу да ли су сви запослени и гости напустили објекат, помаже у евакуацији имовине и гашењу пожара.

Члан 31.

Руководилац евакуације руководи евакуацијом у складу са Планом евакуације, водећи посебно рачуна да се спречи стварање панике приликом извођења евакуације.

Доласком ватрогасне јединице на лице места, руковођење акцијом гашења и спашавања преузима руководилац ватрогасне јединице. Руководилац евакуације не сме да дозволи да се мењају његове команде приликом извршења евакуације.

Обавеза руководиоца евакуације је да се сва евакуисана лица окупе на месту окупљања – безбедном месту ван објекта, да се изврши прозивка свих гостију и запослених који су се затекли у објекту у тренутку евакуације, као и да се о недостајућим лицима одмах обавести руководилац акције гашења и спасавања – руководилац ватрогасне јединице која је изашла на интервенцију.

Члан 32.

- Лице које примети пожар о избијању пожара обавестиће руководиоца евакуације;
- Од стране руководиоца евакуације и запослених обићи ће место где је дошло до избијања пожара, како би се утврдио карактер и величина пожара;
- Након утврђивања да је дошло до избијања пожара, руководилац евакуације или запослени обавештава ватрогасце, а затим се запослени упућују на место пожара и приступају гашењу пожара средствима за гашење пожара којима објекат располаже, и то уколико се ради о почетном пожару који не угрожава њихову безбедност, док се у исто време врше припреме за евакуацију;
- По алармирању, затечена лица (гости и запослени) усмеравају се ка излазу за евакуацију. По напуштању простора од стране затечених лица, запослени проверавају да ли је простор евакуисан;
- Место окупљања – БЕЗБЕДНО МЕСТО одређено је Планом евакуације Института и налази се на безбедном одстојању од зграде института у улици Македонска, пет метара од главног излаза-улаза;
- На месту окупљања од стране руководиоца евакуације врши се преbroјавање запослених и гостију;
- О недостајућим лицима (гостима или запосленим) по извршеном преbroјавању обавештавају се ватрогасци;
- Руководилац евакуације организује повратак запослених по завршетку акције гашења пожара, када се од стране ватрогасца дозволи повратак у објекат.

Члан 33.

Путеви за евакуацију су најкраћи путеви који из угроженог простора и излаза из објекта воде у слободан простор. Излази и путеви евакуације морају бити адекватно обележени и стално проходни. У Институту постоји један крајњи излаз и води директно на БЕЗБЕДНО МЕСТО у улици Македонска.

У циљу безбедног одвијања евакуације при нестанку електричног напајања, обезбеђује се противпанично осветљење.

Светиљке морају бити обележене стрелицама са одговарајућим смером евакуације. Техничка контрола светиљке се мора вршити на сваких шест месеци, уз вођење одговарајуће евиденције.

Члан 34.

Директор је лице које наређује евакуацију људи из објекта су случају пожара.

Помоћник директора за стручне, административно-техничке и помоћне послове је заменик лица које наређује евакуацију људи из објекта су случају пожара.

Лице за безбедност и здравље на раду је носилац евакуације по етажама.

Портир је лице које проверава да ли је неко остао у простору из којег је извршена евакуација у случају пожара

Домар је лице задужено за безбедну евакуацију имовине у случају пожара.

Члан 35.

Евакуација у случају пожара, у смислу ових Правила, обухвата скуп мера и радњи које се предузимају ради организованог начина напуштања објекта, пре него што услед пожара настану услови који могу угрозити живот и здравље присутних лица у објекту.

Члан 36.

На знак узбуњивања о опасности сви запослени у објекту дужни су да се евакуишу у складу са одредбама ових Правила, односно, према упутствима особа задужених за руковођење акцијом евакуације.

Лица из објекта напуштају своје место и крећу се обележеним правцима евакуације за подручје у којем се налазе до коначног излаза.

Евакуација свих лица из објекта врши се усмеравањем на најкраћи пут и у правцу најближег излаза, а следе упутства руководиоца евакуације или директора.

Евакуација се спроводи без панике и тихо да би се чуле команде руководиоца евакуације.

Члан 37.

Одмах по сазнању о наредби за извршење евакуације сва лица која се по било ком основу налазе у објекту морају приступити евакуацији, у складу са овим планом.

Запослени по сазнању наредбе за извршење евакуације дужни су да:

Правила заштите од пожара

- упуте лица која се по другом основу налазе у објекту према излазу за евакуацију, изврше неопходне припреме и сами отпочну евакуацију,
- надзиру ток евакуације лица која се по другом основу налазе у објекту,
- да се по напуштању окупе на заједничком месту окупљања у складу са овим Правилима,
- својим понашањем и поступцима не изазивају панику и
- дисциплиновано извршавају наредбе руководиоца евакуације.

Члан 38.

За запослена лица када напусте објекат, заједничко место окупљања, безбедно место „БМ“ је у складу са овим Правилима.

Након окупљања на заједничком месту сва лица запослена у објекту пре свих морају да:

- мирно сачекају даља упутства,
- не стварају накнадну панику,
- самоиницијативно не напуштају простор заједничког окупљања и
- не враћају се у објекат док за то не добију одобрење руководиоца евакуације.

Члан 39.

На заједничком месту окупљања руководилац евакуације или директор, треба да:

- утврди да ли су сва лица напустила угрожен простор, а на основу евиденције присутних запослених утврди њихов број,
- организује и предузима све неопходне мере за приступ ватрогасно-спасилачке бригаде Београд,
- по доласку ватрогасно спасилачких екипа, поднесе извештај командиру интервенције о извршеној евакуацији и предузетим мерама,
- пријави командиру интервенције, колико лица није евакуисано,
- организује пружање прве помоћи повређенима, и позове службу Хитне медицинске помоћи (194) и
- утврди мере и поступке које треба предузети на заштити угрожене имовине.

Члан 40.

На путевима за евакуацију морају се поставити знаци за евакуацију који ће означавати смер напуштања објекта ка безбедном простору.

Знакови се морају поставити тако да буду разумљиви, без недоумица и да они сами не представљају опасност. Мора се водити рачуна да се избегне груписање већег броја знакова на једном месту.

Знакови се не смеју постављати на покретним предметима или близу покретних предмета, који када се померају могу заклонити знак, осим када је то потребно управо тако учинити.

Када нестану разлоги због којих је неки знак постављен, односно када се услови толико измене да упозорења са неког знака имају супротан ефекат или могу изазвати супротне ефекте, он се мора уклонити.

Знакови морају бити употребљиви и ноћу као и при неповољним временским условима. Посебна пажња мора се обратити потреби уочавања знакова у ванредним ситуацијама (ватра, нестанак електричне енергије, замрачења и сл.). Тамо где осветљеност може бити слаба у ванредним ситуацијама знакови морају имати посебно осветљење, бити осветљени или рефлексни.

План евакуације, као и писана упутства за спровођење евакуације, постављају се на видно место и налазе се у графичком делу Правила.

X ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41.

За питања која нису регулисана одредбама ових Правила примењиваће се одговарајући законски и други прописи из области заштите од пожара.

Измене и допуне ових Правила могу се вршити на начин и по поступку који је прописан за његово доношење.

Правила ступају на снагу даном доношења.

ДИРЕКТОР

проф. др Бранислав Ђорђевић

